



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 220/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Arendackým, Železničiarska 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 470/2013-373 z 11. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a

práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 470/2013-373 z 11. decembra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“)

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

„V konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava II pod spis. zn. 17C 126/05 sa sťažovateľ ako navrhovateľ domáhal voči odporkyni – [REDAKOVANÉ]... určenia že v žalobnom návrhu špecifikované nehnuteľnosti patria do dedičstva po [REDAKOVANÉ] a po [REDAKOVANÉ], a to z dôvodu neplatnosti kúpno-predajnej zmluvy, ktorou mali byť tieto nehnuteľnosti prevedené za života poručiteľov na odporkyňu.

Neplatnosť predmetnej prevodnej zmluvy sťažovateľ dovádzoval zo skutočnosti, že podpis predávajúcej – [REDAKOVANÉ], bol sfaľšovaný ako aj zo skutočnosti, že predmetná zmluva nespĺňala zákonom požadované formálne náležitosti podľa § 46 ods. 2 druhá veta OZ.

Okresný súd Bratislava II žalobný návrh rozsudkom zo dňa 12. 2. 2013, č. k. 17 C 126/2005... zamietol, nakoľko považoval prevodnú zmluvu za platnú.

Na odvolanie sťažovateľa Krajský súd... potvrdil... rozhodnutie súdu prvého stupňa. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že si síce je vedomý zjednocujúceho stanoviska Najvyššieho súdu SR č. 69/2001, ale s poukazom na neskoršie rozhodnutia NS SR, a to rozh. č. 3 Sž-o-KS 55/2006, 6 Cdo 64/2011, 3 Sžo 64/2010 a 1 Sžr 68/2011 je potrebné zhodnotiť, že pôvodné zjednocujúce stanovisko bolo prekonané neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu, čo zhodne potvrdil Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. IV. ÚS 15/2014-77, zo dňa 28. 4. 2014...

V prejednávanej veci nebolo sporné ani pochybné, že jednotlivé listiny predmetnej prevodnej zmluvy neboli v čase podpisu zmluvy ale ani neskôr zošité spôsobom, akým notár zväzuje listiny. Súd však v tejto súvislosti uviedol, že zjednocujúce stanovisko NS SR č. 69/2001 bolo neskoršou judikatúrou prekonané, preto takéto zošitie jednotlivých listín nie je pre platnosť zmluvy o prevode nehnuteľností nevyhnutné. Toto tvrdenie súdu je v tak príkrom rozpore so skutočnosťou, že je nevyhnutné hodnotiť ho ako arbitrárne. ... V danom prípade je tvrdenie odvolacieho súdu... arbitrárnym rozhodnutím. Záver súdu o zmene

rozhodovacej praxe sa totiž nezakladá na pravde ale na dezinterpretácii súdom uvádzaných rozhodnutí NS SR.

... závery v otázke technickej jednoty listiny v zmysle § 46 ods. 2 OZ, boli Najvyšším súdom SR prijaté vo forme zjednocujúceho stanoviska.. zjednocujúce stanovisko bolo prijaté... z dôvodu, že v predchádzajúcej súdnej praxi dochádzalo k rozpornému hodnoteniu predmetnej právnej otázky. Ak potom NS SR svoje rozhodovanie vysoko formálnym spôsobom zjednotil, neprináleží jednotlivým senátom NS SR, hoc by sa so záverom zjednocujúceho stanoviska nestotožňovali, toto ignorovať a rozhodovať v jeho rozpore. Už z tejto povahy vyplýva, že rozhodovacia prax NS SR, ktorá je definovaná zjednocujúcim stanoviskom NS SR, možno považovať za zmenené jedine v prípade vydania odlišného zjednocujúceho stanoviska NS SR. Opačný záver by odporoval princípu právnej istoty a jednotnosti rozhodovania súdov v obdobných veciach, ktorého dodržiavanie opakovane zdôraznil aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. Beian proti Rumunsku). K vydaniu zjednocujúceho stanoviska NS SR, ktoré by posúdilo spornú otázku opačne, ako zjednocujúce stanovisko NS SR č. 69/2001, doposiaľ nedošlo. Už z tohto dôvodu je potrebné považovať ako rozhodujúce pre súdnu prax práve uvedené zjednocujúce stanovisko NS SR.

Sťažovateľ rovnako zdôrazňuje, že jednotlivé rozhodnutia, ktoré sa po vydaní zjednocujúceho stanoviska NS SR od jeho záverov odklonili, neboli ani len publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR, preto je zřejmé, že sa s ich závermi členovia iných senátov NS SR nestotožnili a teda práve tieto rozhodnutia sú „ojedinelým výkrikom“ a nie znakom zmeny rozhodovacej praxe NS SR.

V súvislosti s uvedeným možno pripomenúť, že súd v rámci vymenovania odlišných rozhodnutí odkazuje na publikované rozhodnutie R 32/2008. Práve tu sa ale prejavuje tá skutočnosť, že súd hrubo dezinterpretuje závery (nielen) tohto rozhodnutia.

Najvyšší súd SR v rozhodnutí č. k. 3 Sž-o-KS 55/2006... plne rešpektoval zjednocujúce stanovisko...

Je teda zřejmé, že súd sa v danom prípade absolútne neodklonil od zjednocujúceho stanoviska a jeho závery sú s ním plne v súlade. Sťažovateľ zdôrazňuje, že NS SR v rozhodnutí R 32/2008 ani náznakom nespochybnil zjednocujúce stanovisko, naopak v plnej miere z neho vychádzal a naň odkazoval, preto toto rozhodnutie je potrebné

považovať za rozhodnutie, ktoré závery zjednocujúceho stanoviska potvrdzuje, nie spochybňuje (či prekonáva).

Odvolačí súd ďalej odkazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, č. k. 4 Cdo 93/2009, zrejme si však absolútne neprečítal jeho znenie. Predovšetkým v danom prípade bol posudzovaný závet, nie prevodná zmluva a preto požiadavka, aby tento bol na jednej listine v danom prípade neplatila. ...

Z uvedeného je zrejmé, že dva z piatich rozhodnutí, ktoré mali spochybňovať závery zjednocujúceho stanoviska NS SR, v skutočnosti toto stanovisko nielen že nespochybňujú, ale ho aj potvrdzujú. Pokiaľ si k tomu pripočítame rozhodnutie NS SR č. k. 2 Cdo 250/2007, jednoduchými počtami prídeme na to, že z rozhodnutí venujúcich sa tejto problematike sa polovica (3) stotožňuje so zjednocujúcim stanoviskom a polovica (3) sa s jeho závermi rozchádza. Už z tohto porovnania je zrejmé, že nemožno hovoriť o jednoznačnom odklone od doterajšej judikatúry a o prekonaní záverov zjednocujúceho stanoviska. Naopak, pokiaľ si porovnáme právny význam jednotlivých rozhodnutí, zistíme, že rozhodnutie ktoré plne rešpektuje zjednocujúce stanovisko a naň ako na určujúce odkazuje, bolo publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR. Z rozhodnutí opačných nebolo publikované jediné.

Rovnako tak dáva sťažovateľ do pozornosti, že v súlade so zjednocujúcim stanoviskom rozhodli dva senáty v občianskoprávných veciach a jeden senát v rámci správneho súdnictva, kdežto v prípade odporujúcich rozhodnutí bol tento pomer opačný. Je zrejmé, že otázka platnosti zmluvy je primárne otázkou hmotnoprávnou vychádzajúcou z predpisov občianskeho práva, preto aj závery občianskoprávných senátov budú z hľadiska posúdenia odklonu od judikatúry dôležitejšie...

Pri absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu nedodržania zákonom požadovanej formy (lebo v daných prípadoch ide o formu, nie o výklad obsahu úkonu), súd nie je ani v najvýnimočnejších prípadoch oprávnený určiť, že zákon v danom prípade netreba dodržať a tým zhojiť absolútnu neplatnosť úkonu. Absolútna neplatnosť úkonu je daná, či s tým súd súhlasí, alebo to považuje za príliš tvrdé a súd nemôže túto neplatnosť napraviť svojím rozhodnutím, už vôbec nie s poukazom na to, že by sa to negatívne dotklo nejakého počtu prípadov. Opačný prístup odvolacieho súdu porušuje aj princíp rovnosti

pred zákonom a právo sťažovateľa na spravodlivý proces a na rovnaké posudzovanie rovnakých prípadov.

Sťažovateľ tiež poukazuje na tú skutočnosť, že pokiaľ tu vôľa strán naozaj je, nie je nikdy problém úkon neplatný z dôvodu nedodržania formy, uskutočniť opakovane v zákonnej forme a teda aj platne...

Sťažovateľ musí ďalej namietat nesprávne hodnotenie otázky pravosti podpisu matky sťažovateľa na prevodnej zmluve a dostatočnosti postupu súdu pri skúmaní tejto pravosti. Sťažovateľ už vo svojom podaní zo dňa 31. 5. 2012 jasne a zrozumiteľne uviedol svoje námietky, relevantne spochybňujúce závery posudku. Prvostupňový ale ani odvolací súd sa s nimi nijako nevysporiadali. Prítom už na prvý pohľad podpis na kúpno predajnej zmluve je odlišný od podpisov, ktoré boli porovnávané a naopak sa charakteristickými znakmi plne zhoduje s podpisom otca na zmluve. Vysvetlenia Ústavu Súdneho inžinierstva k odlišnostiam v podpisoch v tom, že môže ísť o zmenu zdravotného stavu neobstojí, nakoľko matka bola vážne chorá už od roku 1971, teda ešte pred podpisom kúpno predajnej zmluvy. Naopak, v roku 1993, teda v čase vyhotovenia kúpno predajnej zmluvy bol jej stav veľmi vážny a kritický, preto je nemysliteľné, aby práve v tomto období pri takom stave bol jej podpis naj úhľadnejší. V tejto súvislosti je pozoruhodné, že v otázke zdravotného stavu nebolo vykonané súdom žiadne relevantné dokazovanie porovnávajúce zdravotný stav v čase podpisu zmluvy a v čase vyhotovenia porovnávacích podpisov, je preto neprípustné, aby súd (a tiež znalec) na základe svojich domnienok robil relevantné závery. Sťažovateľ zdôrazňuje, že samotný znalecký ústav potvrdil rozdielnosť podpisov, avšak túto rozdielnosť zdôvodnil práve iba na základe domnienok o zdravotnom stave, ktoré ale neboli v konaní preukázané (a ani preukazované). Ak potom odvolací súd tvrdí, že takéto dokazovanie ani nemalo byť prečo vykonávané, je tento záver neudržateľný, pretože práve zmenou zdravotného stavu znalecký ústav odôvodnil rozpor v porovnávaných podpisoch.

Súdy taktiež bez riadneho odôvodnenia ignorovali opakované návrhy sťažovateľa, aby dal preskúmať podpis predávajúcej – [REDAKOVANÉ] vo vzťahu k písmu predávajúceho, [REDAKOVANÉ], nakoľko už z letného porovnania je zrejmé, že ide o totožného pisateľa. Vzhľadom na okolnosti prípadu, znaleckým ústavom konštatovaný rozpor v porovnávaných podpisoch a voľným okom viditeľnú zhodu medzi sporným

podpisom na zmluve a písmom a podpismi otca sťažovateľa, mal súd za účelom náležitého zistenia skutkového stavu (čo je v prípade dostatku návrhov na dôkazy zo strany účastníkov jeho povinnosťou) zabezpečiť odborné znalecké posúdenie tejto otázky, ktoré by zároveň predstavovalo aj kontrolný posudok vo vzťahu k stanovisku predloženému znaleckým ústavom (ktorého závery vychádzajú z domnienok o zdravotnom stave, o ktorých znalecký ústav nemal nijakú vedomosť). V danom prípade sťažovateľ výslovne navrhoval tento postup, keď žiadal aby súd dal vypracovať takýto znalecký posudok znalcom z Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru. Súd tento opakovaný návrh odmietol, napriek tomu, že nemal relevantný (ako vyplynulo z obsahu vyjadrenia Ústavu súdneho inžinierstva) podklad pre rozhodnutie, čím taktiež porušil sťažovateľove právo na spravodlivý proces.“

Sťažovateľ navrhol, aby „ústavný súd vydal nález o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 11. decembra 2014, č. k. 3 Co 470/2013 zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že uvedené zákonné ustanovenie rozlišuje okrem iného aj osobitnú kategóriu návrhov, ktorými sú návrhy „zjavne neopodstatnené“. Týmto zákon o ústavnom súde v záujme účelnosti a procesnej ekonomie poskytuje ústavnému súdu príležitosť preskúmať v štádiu predbežného prerokovania sťažnosti (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) možnosť jej prípadného odmietnutia na základe obsahu namietaných právoplatných rozhodnutí, charakteru namietaných opatrení alebo iných zásahov, ktorými malo dôjsť k porušeniu základných práv alebo slobôd navrhovateľa a z nich vyplývajúcich skutkových zistení, a tiež na základe argumentácie, ktorú proti nim sťažovateľ v návrhu uplatnil.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, IV. ÚS 300/08).

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd však predovšetkým zdôrazňuje, že podľa konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov. Podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010), usmerňovať vývoj judikatúry všeobecných súdov z hľadiska správnosti výkladu a uplatňovania zákonov (za podmienky rešpektovania jeho ústavnej konformity) alebo zjednocovať judikatúru všeobecných súdov (napr. I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy právneho poriadku Slovenskej

republiky. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (II. ÚS 249/2011).

Výklad a aplikácia práva všeobecnými súdmi musí byť v súlade s účelom práva na spravodlivé súdne konanie (a jemu zodpovedajúcemu právu na súdnu ochranu), ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého nedostatok pevného spojenia jednotlivých listov kúpnej zmluvy nespôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy, a tiež tvrdenie sťažovateľa, že krajský súd nesprávne hodnotil otázku pravosti podpisu jeho matky na kúpnej zmluve a bez odôvodnenia ignoroval návrhy sťažovateľa, aby dal preskúmať podpis predávajúcej [REDAKOVANÉ] a predávajúceho [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) domáhal určenia, že nehnuteľnosti označené v návrhu patria do dedičstva po rodičoch účastníkov konania. Okresný súd návrh sťažovateľa zamietol rozsudkom č. k. 17 C 126/2005-336 z 12. februára 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Rozsudok okresného súdu potvrdil krajský súd napadnutým rozsudkom.

V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku krajského súdu vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu nedostatku pevného spojenia jednotlivých listov kúpnej zmluvy sa uvádza:

«Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že podľa stanoviska občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Cpj 33/01, zo dňa 3. 10. 2001 „Ak je zmluva o prevode nehnuteľnosti napísaná na viac ako jednom liste alebo ak jej súčasťou je nadväzujúci geometrický plán potvrdený príslušným orgánom, potom zákonnej požiadavke, že prejavy vôle účastníkov musia byť na tej istej listine, zodpovedá len také spojenie jednotlivých hárkov, aby tieto tvorili technicky (nie vôľovo či obsahovo) nedeliteľný celok, teda jednu listinu, a to už pred podpísaním zmluvy. Požiadavku zákonnej technickej jednoty viacerých listín nespĺňa prejav vôle účastníkov zmluvy, hoci aj výslovne vyjadrený v zmluve, rešpektovať ustanovenie § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, avšak bez patričného pevného spojenia (zošitia) jednotlivých listín (hárkov), napr. len kovovou sponou ap. Spôsob pevného spojenia (zošitia) bude podobný ako u listín a iných dodatkov, ktoré spája vo svojej činnosti notár [§ 44 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov] alebo znalec (§ 19 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 263/1996 Z. z., ktorou sa vykonáva

zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch). Splnenie tejto technickej podmienky je povinný skúmať príslušný katastrálny orgán v rámci posudzovania platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti [v zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) a v prípadnom spore o neplatnosť takejto zmluvy podľa ustanovenia § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka i súd v občianskom súdnom konaní.“

Podľa rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž-o-KS 55/2006, zo dňa 5. 10. 2006 (R 32/2008) „pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listín (hárkov) zmluvy o prevode nehnuteľností vrátane jej nedielných príloh a geometrického plánu, ktorým má dôjsť k rozdeleniu nehnuteľností, predstavuje tzv. technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľností. Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra“. Podľa najvyššieho súdu v tomto prípade nie je technická jednotu zmluvy o prevode nehnuteľnosti podmienkou platnosti právneho úkonu, ale iba podmienkou katastrálneho konania. Obdobne na účely dedičského práva aj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 93/2009, zo dňa 28. 7. 2010.

Rovnako podľa uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 64/2011, zo dňa 26. 9. 2012 „Zákon v ustanovení § 46 ods. 2 veta druhá OZ stanovuje u zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako ďalšiu náležitosť písomnej formy, že písomné prejavy účastníkov takejto zmluvy, včítane ich podpisov, musia byť na jej istej listine. Žiadnu osobitnú pojmovú náležitosť v prípade, že takúto zmluvu tvorí viac ako jeden list, neurčuje. Nevyžaduje pevné spojenie jednotlivých listov a neurčuje ani konkrétny spôsob, ako majú byť jednotlivé listy spojené, aby zodpovedali požiadavke uvedenej v citovanom zákonom ustanovení...“

Podľa dovolacieho súdu opačný názor, by presahoval rámec platnej právnej úpravy určujúcej náležitosti písomnej formy zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Negatívnym spôsobom by zasiahol nielen do právnej istoty účastníkov tohto konania (viď okolnosti daného prípadu), ale by mohol negatívne ovplyvniť aj množstvo ďalších občianskoprávných vzťahov. Ak by sme totiž v súčasnosti prijali názor odvolacieho súdu, že zmluva o prevode nehnuteľnosti uzatvorená v roku 1998 je absolútne neplatná výlučne z dôvodu, že jej chýba pevné spojenie listov formou ich zošitia, postihnuté rovnakou vadou, vzhľadom na zaužívanú prax, by mohlo byť množstvo ďalších zmlúv v tom čase uzavretých. Mohlo by

tak dôjsť s odstupom času k vážnemu narušeniu aj tých občianskoprávných vzťahov, ktoré sú ich účastníkmi dlhú dobu rešpektované, čo je z hľadiska právnej istoty týchto subjektov, ale aj tretích osôb, neprijateľné.

Správnosť dovolacím súdom vysloveného názoru potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. októbra 2006 sp. zn. 3 Sž-o-KS 55/2006 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2008 pod por. č. 32... Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí rovnako technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľnosti nehodnotil ako podmienku platnosti právneho úkonu.

Výklad vyžadujúci pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listov zmluvy o prevode nehnuteľnosti nemožno vyvodiť ani s použitím analógie poukazujúcej na výslovné riešenie tejto otázky v § 44 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), podľa ktorého ak notársku listinu tvorí niekoľko listov alebo hárkov, musia byť zošité šnúrou, ktorej voľné konce sa prekryjú nálepkou opatrenou odtlačkom úradnej pečiatky. Notárske listiny majú totiž povahu verejných listín a sú spisované notármi v rámci výkonu notárskej činnosti, ktorí pre dodržanie postupu vyplývajúceho z uvedeného ustanovenia majú potrebné technické možnosti. Okrem toho táto úprava je len pre prípady notárskych listín a nevzťahuje sa na prípady zmlúv o prevode nehnuteľnosti.

Na základe uvedeného možno zhrnúť, že nesplnenie tzv. technickej jednoty zmluvy o prevode nehnuteľnosti (pevné spojenie jednotlivých listov formou zošitia šnúrou) v prípade, ak zmluva má viac ako jeden list, nemá za následok neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40 ods. 1 OZ v spojení s § 46 ods. 2 OZ.“

Napokon aj podľa rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 64/2010, zo dňa 18. 1. 2011 „Právnu otázku – technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako právneho úkonu uzavretého podľa Občianskeho zákonníka, odvolací súd nehodnotí ako podmienku platnosti zmluvy ale ako nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť účastník správneho konania vyzvaný príslušným orgánom katastra. Podmienky platnosti zmluvy o prevode nehnuteľnosti ustanovuje hmotnoprávny predpis (Občiansky zákonník), a nie katastrálny

zákon, ako právny predpis správneho práva, z ktorého sa v danom prípade aplikujú procesné ustanovenia týkajúce sa katastrálneho konania.“

Okrem toho najvyšší súd v rozsudku sp. zn. I Sžr 68/2011, zo dňa 27. 3. 2012 v bode 54 uvádza, že na splnenie podmienky technickej jednoty listín postačuje „akékoľvek kancelárske spojenie jednotlivých listov“.

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že pôvodné zjednocujúce stanovisko bolo prekonané neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu (zhodne Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze č. k. IV. ÚS 15/2014-77, zo dňa 28. 4. 2014), čo v napadnutom rozsudku súd prvého stupňa zohľadnil. Nedôvodná je preto odvolacia námietka týkajúca sa absolútnej neplatnosti kúpnopredajnej zmluvy pre nedostatok jej technickej jednoty.»

Ústavný súd zdôrazňuje, že otázkou absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy pre jej technickú nejednotnosť sa ústavný súd už zaoberal, pričom v svojom rozhodnutí č. k. IV. ÚS 15/2014-77 z 28. apríla 2014 dospel k záveru, že zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Cpj 33/01 z 3. októbra 2001 (ďalej len „zjednocujúce stanovisko“), ktoré podmieňovalo platnosť kúpnej zmluvy pevným spojením jednotlivých hárkov tak, aby tvorili technickú jednotu listiny, bolo jeho neskoršou judikatúrou prekonané. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne argumenty, ktoré by tento názor ústavného súdu spochybnili a ktoré by boli dôvodom na zmenu názoru ústavného súdu vyjadreného v citovanom rozhodnutí.

Sťažovateľ sa snaží spochybňovať tvrdenie krajského súdu o tom, že pôvodné zjednocujúce stanovisko bolo prekonané neskoršou judikatúrou najvyššieho súdu tým, že podľa sťažovateľa rozhodnutia, ktoré nie sú publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „zbierka“), nemôžu ovplyvňovať rozhodovanie súdov a nemajú žiadny význam pre určenie súdnej praxe, tiež uvádza, že od zjednocujúceho stanoviska sa odklonilo viac správnych senátov ako občianskoprávných, pričom závery občianskoprávných senátov sú z hľadiska odklonu od judikatúry dôležitejšie. Sťažovateľ zároveň tvrdí, že niektoré rozhodnutia najvyššieho súdu, na ktoré krajský súd

odkazuje a ktorými sa mal najvyšší súd odkloniť od zjednocujúceho stanoviska, sú práve rozhodnutia, ktoré sú v súlade so zjednocujúcim stanoviskom. K jednotlivým námietkam sťažovateľa ústavný súd uvádza, že sa nemožno stotožniť s tvrdením sťažovateľa, že iba rozhodnutia, ktoré sú publikované v zbierke, majú význam pre určenie súdnej praxe. Pre súdnu prax sú dôležité všetky rozhodnutia najvyššieho súdu, a to bez ohľadu na to, či tieto boli alebo neboli zverejnené v uvedenej zbierke. Ak by sme pripustili taký výklad, že za súdnu prax sa považujú iba také rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú zverejnené v zbierke, bol by vážne narušený princíp právnej istoty, ktorý je dôležitou súčasťou každého právneho štátu. Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa, že od zjednocujúceho stanoviska sa odklonilo viac správnych senátov ako občianskoprávných, pričom závery občianskoprávných senátov budú pre posúdenie odklonu od súdnej praxe dôležitejšie, ústavný súd uvádza, že ani s týmto argumentom sťažovateľa sa nemožno stotožniť. Pokiaľ najvyšší súd posudzuje skutkovo rovnakú vec, je irelevantné, či právny názor vyjadrí občianskoprávny senát alebo správny senát najvyššieho súdu. Navyše, je potrebné uviesť, že záver sťažovateľa o tom, že od zjednocujúceho stanoviska sa odklonilo viac správnych senátov ako občianskoprávných senátov najvyššieho súdu, vychádza iba z jeho interpretácie jednotlivých rozhodnutí najvyššieho súdu, na ktoré krajský súd odkázal a ktoré sú podľa sťažovateľa v súlade so zjednocujúcim stanoviskom.

Ústavný súd zdôrazňuje, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Pre posúdenie, či rozdielnou judikatúrou najvyššej súdnej inštancie došlo k porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru, je preto rozhodujúce, či vnútroštátne právo obsahuje mechanizmus zaisťujúci koherentnosť judikatúry a či príslušný orgán tento mechanizmus fakticky a riadne využíva [pozri rozhodnutie ESLP *Beian v. Rumunsko* (č. 1) zo 6. 12. 2007. V danej veci bolo podľa názoru

ústavného súdu pôvodné zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu prekonané jeho neskoršou judikatúrou, krajský súd preto neporušil základné a iné práva sťažovateľa, ak odklon od zjednocujúceho stanoviska rešpektoval a v súlade s ním rozhodol.

Pokiaľ sťažovateľ spochybňuje výklad ustanovenia § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že prílišný právny formalizmus a prehnané nároky na formuláciu zmluvy nemožno z ústavnoprávneho hľadiska akceptovať, lebo evidentne zasahujú do zmluvnej slobody občana vyplývajúcej z princípu zmluvnej voľnosti (autonómie vôle) podľa čl. 2 ods. 3 ústavy. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, preto nie je ústavne konformná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 ústavy (k tomu pozri I. ÚS 242/07, I. ÚS 243/07, IV. ÚS 340/2012, podobne aj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 625/03 zo 14. apríla 2005). Ako ústavne nesúladne (porušujúce základné práva) ústavný súd hodnotí aj rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými boli zákony a podzákoné úpravy (vrátane noriem týkajúcich sa výkladu alebo platnosti právneho úkonu) interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, napr. v dôsledku prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 1735/07, I. ÚS 26/2010).

Ústavný súd predmetný názor, ktorý vzťahuje nielen na výklad platnosti právnych úkonov, ale aj na výklad právnych predpisov, považoval za významný aj vo veci sťažovateľa, pričom konštatuje, že krajský súd sa týmto princípom riadil pri rozhodovaní o veci samej, keď sa stotožnil s touto časťou odôvodnenia rozsudku okresného súdu:

„Podľa § 40 ods. 1 OZ ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Podľa § 46 ods. 1 OZ písomnú formu musia mať zmluvy o prevodoch nehnuteľností, ako aj iné zmluvy, pre ktoré to vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov.

Podľa § 46 ods. 2 OZ pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu. Ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľnosti, musia byť prejavy účastníkov na tej istej listine.

Sankcia neplatnosti právneho úkonu podľa § 40 ods. 1 OZ sa uplatní len vtedy, ak zákon (dohoda) určitú formu (napr. písomnú) alebo určitú náležitosť písomnej formy (napr. prejavy účastníkov musia byť na tej istej listine) včítane ich pojmových atribútov obligatórne vyžaduje a táto sa nerešpektuje. Právny úkon nemôže byť teda postihnutý neplatnosťou pri nedodržaní takej formálnej náležitosti, splnenie ktorej zákon (dohoda) výslovne pre určitý právny úkon nestanovuje. Neplatnosť právneho úkonu (v prípade nedodržania zákonom vyžadovanej formy absolútna neplatnosť právneho úkonu), totiž spôsobuje závažné právne dôsledky (nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, na právny úkon sa hľadí ako by nebol urobený).

Platnosť právneho úkonu z hľadiska jeho formy je potrebné posudzovať podľa stavu (skutkového a právneho), aký tu bol v čase uzavretia právneho úkonu. Jednoduchú písomnú formu musia mať podľa ustanovenia § 46 ods. 1 OZ zmluvy o prevodoch nehnuteľností. Pre zachovanie jednoduchej písomnej formy, ktorej pojmové náležitosti sú písomnosť a podpis, zásadne postačuje, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu (písomný návrh a jeho písomné prijatie môže byť urobené na osobitných listoch). Zákon v ustanovení § 46 ods. 2 veta druhá OZ stanovuje u zmluvy o prevode nehnuteľnosti ako ďalšiu náležitosť písomnej formy, že písomné prejavy účastníkov takejto zmluvy, včítane ich podpisov, musia byť na tej istej listine. Žiadnu osobitnú pojmovú náležitosť v prípade, že takúto zmluvu tvorí viac ako jeden list, neurčuje. Nevyžaduje pevné spojenie jednotlivých listov a neurčuje ani konkrétny spôsob, ako majú byť jednotlivé listy spojené, aby zodpovedali požiadavke uvedenej v citovanom zákonnom ustanovení.

Ak teda Občiansky zákonník výslovne nevyžaduje v prípade, že zmluva o prevode nehnuteľnosti pozostáva z viac ako jedného listu, pevné spojenie jednotlivých listov formou

ich zošitia šnúrou, ako špecifickú pojmovú náležitosť zodpovedajúcu požiadavke uvedenej v § 46 ods. 2 veta druhá OZ, nemôže mať nedodržanie takéhoto spojenia bez ďalšieho za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu.

Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť účastník vyzvaný príslušným orgánom katastra. Splnenie tejto technickej podmienky je správa katastra povinná skúmať v rámci posudzovania platnosti zmluvy o prevode nehnuteľností podľa § 31 ods. 1 zákona NR SR č. 162/1995 Z. z. katastrálny zákon v znení neskorších predpisov. Ak by uvedená požiadavka podľa ustanovenia § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebola splnená, správa katastra konanie preruší podľa § 31a písm. c) katastrálneho zákona a vyzve účastníkov na odstránenie nedostatku technickej jednoty zmluvy.

Na tom nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že súdna prax sa s otázkou technickej jednoty listiny – zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ak pozostáva z viac ako jedného listu, zaoberala v stanovisku citovanom právnym zástupcom navrhovateľa (2 Cdo 250/2007). Opačný názor, by presahoval rámec platnej právnej úpravy určujúcej náležitosti písomnej formy zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Negatívnym spôsobom by zasiahol nielen do právnej istoty účastníkov tohto konania (viď okolnosti daného prípadu), ale by mohol negatívne ovplyvniť aj množstvo ďalších občianskoprávných vzťahov. Ak by sme totiž v súčasnosti prijali názor právneho zástupcu navrhovateľa, že zmluva o prevode nehnuteľnosti uzatvorená v roku 1993 je absolútne neplatná výlučne z dôvodu, že jej chýba pevné spojenie listov formou ich zošitia, vzhľadom na zaužívanú prax, by mohlo byť množstvo ďalších zmlúv v tom čase uzavretých postihnutých rovnakou vadou. Mohlo by tak dôjsť s odstupom času k vážnemu narušeniu aj tých občianskoprávných vzťahov, ktoré sú ich účastníkmi dlhú dobu rešpektované, čo je z hľadiska právnej istoty týchto subjektov, ale aj tretích osôb, neprijateľné (Uznesenie NS SR, sp. zn. 6 Cdo 64/2011 z 26. septembra 2012).

Vyslovený názor potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. októbra 2006 sp. zn. 3 ST-o-KS 55/2006 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2008 pod por. č. 32, podľa ktorého pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listín (hárkov) zmluvy o prevode nehnuteľností vrátane jej nedielných príloh a geometrického plánu, ktorým má dôjsť k rozdeleniu nehnuteľností,

predstavuje tzv. technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľností. Pokiaľ zmluva nie je technicky jednotná, ide o nedostatok, na odstránenie ktorého musí byť navrhovateľ vyzvaný príslušným orgánom katastra. Najvyšší súd v tomto rozhodnutí rovnako technickú jednotu zmluvy o prevode nehnuteľnosti nehodnotil ako podmienku platnosti právneho úkonu. Výklad vyžadujúci pevné spojenie (zošitie) jednotlivých listov zmluvy o prevode nehnuteľnosti nemožno vyvodiť ani s použitím analógie poukazujúcej na výslovné riešenie tejto otázky v § 44 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), podľa ktorého ak notársku listinu tvorí niekoľko listov alebo hárkov, musia byť zošité šnúrou, ktorej voľné konce sa prekryjú nálepkou opatrenou odtlačkom úradnej pečiatky. Notárske listiny majú totiž povahu verejných listín a sú spisované notármi v rámci výkonu notárskej činnosti, ktorí pre dodržanie postupu vyplývajúceho z uvedeného ustanovenia majú potrebné technické možnosti. Okrem toho táto úprava je len pre prípady notárskych listín a nevzťahuje sa na prípady zmlúv o prevode nehnuteľnosti. Na základe uvedeného možno zhrnúť, že nesplnenie tzv. technickej jednoty zmluvy o prevode nehnuteľnosti (pevné spojenie jednotlivých listov formou zošitia šnúrou) v prípade, ak zmluva má viac ako jeden list, nemá za následok neplatnosť právneho úkonu v zmysle § 40 ods. 1 OZ v spojení s § 46 ods. 2 OZ. Zmluva o prevode vlastníctva nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto konania spĺňa podľa názoru súdu náležitosti podľa § 46 ods. 2 OZ. Skladá sa z dvoch listov, ktoré sú očíslované, sú spojené kovovou spinkou v ľavom hornom rohu, spoj je opatrený okrúhlyou pečaťou Obvodného úradu Bratislava II, matrika Ružinov. Správa katastra pre hl. mesto SR Bratislavu povolila vklad kúpnej zmluvy dňa 29. 11. 1993 pod č. V-1920/0993. Poukazujúc na citované právne závery súd aj v tejto časti návrh ako nedôvodný zamietol.“

Na základe uvedeného podľa názoru ústavného súdu nejestvuje taká príčinná súvislosť medzi označenými základnými právami sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rozsudkom krajského súdu pri rozhodovaní v danej veci, ktorá by umožňovala vysloviť záver o porušení sťažovateľom označených práv. Skutočnosť, že sťažovateľ sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti uvedeného

rozhodnutia a nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (IV. ÚS 205/07).

Vo vzťahu k tvrdeniu sťažovateľa o porušení jeho označených práv rozsudkom krajského súdu tým, že krajský súd nesprávne hodnotil otázku pravosti podpisu matky sťažovateľa na kúpnej zmluve a bez odôvodnenia ignoroval návrhy sťažovateľa, aby dal preskúmať podpis predávajúcej [REDAKOVANÉ] a predávajúceho [REDAKOVANÉ], ústavný súd uvádza, že s týmito námietkami sťažovateľa sa krajský súd vo svojom rozsudku vysporiadal, keď uviedol:

„Odvolací súd v súvislosti s týmito námietkami plne odkazuje na závery odborného stanoviska (označovaného súdom prvého stupňa i navrhovateľom ako znalecký posudok) a jeho doplnku, z ktorých správne vychádzal súd prvého stupňa. Na jednoznačných záveroch stanoviska, podľa ktorých neboli zistené žiadne znaky nasvedčujúce sfaľšovanie podpisu [REDAKOVANÉ], pričom pravosť jej podpisu na kúpnopredajnej zmluve nemožno spochybníť, potom nič nemôže zmeniť subjektívny názor navrhovateľa o plnej zhodnosti charakteristických znakov podpisu [REDAKOVANÉ] s podpisom [REDAKOVANÉ] na zmluve; nebolo preto ani potrebné skúmať uvedené podpisy vo vzájomnej súvislosti (uvedené dostatočne odôvodnil aj súd prvého stupňa). Vzhľadom na jednoznačné závery stanoviska neobstojí ani poukaz na zdravotný stav [REDAKOVANÉ]; vzhľadom na predmet konania tento nebol a ani nemusel byť predmetom dokazovania.“

Ústavný súd v tejto súvislosti taktiež odkazuje na relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu:

„Vykonanou grafologickou expertízou neboli zistené žiadne znaky, ktoré by nasvedčovali, že by bola použitá niektorá z metód technického falšovania podpisu [REDAKOVANÉ]. Porovnaním sporného a porovnávacích podpisov nebolo možné spochybníť pravosť podpisu [REDAKOVANÉ] na kúpnopredajnej zmluve. V tejto súvislosti, súd poukazuje na samotnú výpoveď [REDAKOVANÉ], ktorú predniesla dňa 26. 06. 1997, v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava II pod sp. zn. 20C 163/1996. Podľa jej

vlastného vyjadrenia kúpno-predajnú zmluvu podpísala slobodne, nebola nikým k takémuto úkonu donútená.

Poukazujúc na zistené skutočnosti, vykonané znalecké dokazovanie a citované zákonné ustanovenia nemal súd za preukázané navrhovateľom tvrdené skutočnosti, preto návrh z dôvodu, že by zmluva nebola podpísaná predávajúcou ako nedôvodný zamietol. Súd nepovažoval za potrebné ani hospodárne nariadiť ďalšie znalecké dokazovanie na posúdenie pravosti podpisu [REDAKOVANÉ] na kúpno-predajnej zmluve z dôvodu, že podpis svojho otca navrhovateľ v konaní nenamietal a v súvislosti s posudzovaním pravosti [REDAKOVANÉ] sa takýto dôkaz javil súdu za nadbytočný.“

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Dokazovanie v občianskom súdnom konaní prebieha vo viacerých fázach; od navrhnutia dôkazu, cez jeho zabezpečenie, vykonanie a následné vyhodnotenie. Kým navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou účastníkov konania, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná. Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci všeobecného súdu korigovať návrhy účastníkov na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prerokúvanej veci nie je relevantný. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý účastníkom navrhovaný dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

Ústavný súd tiež opakovane vyslovil, že do obsahu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že okresný súd a krajský súd sa návrhmi sťažovateľa na vykonanie dôkazov zaoberali a jasne a zrozumiteľne uviedli, prečo návrhy sťažovateľa na vykonanie dôkazov zamietli, a zároveň sa primerane argumentačne vysporiadali s otázkou pravosti podpisu [REDAKOVANÉ]. Ústavný súd považuje za potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že všeobecné súdy dospeli k záveru o pravosti podpisu [REDAKOVANÉ] nielen na základe výsledku znaleckého skúmania, ale tiež na základe výpovede samotnej [REDAKOVANÉ] – matky sťažovateľa 26. júna 1997 v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 20 C 163/1996. Ústavný súd v rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné tento rozsudok označiť za neodôvodnený alebo arbitrárny (IV. ÚS 150/03).

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v sťažnosti.

K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Lalička.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2015